

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-1-58

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 15-41/674-236

Karar Tarihi : 20.11.2015

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK

Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Cemal Ökmen YÜCEL, Metin DEMİRCİ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Özkabukçu Petrol Ürünleri Otomotiv Gıda Turizm Nakliyat Temizlik İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Gamze ASLAN
Sırapapılar Mah. Saltak Cad. Esin İş Merkezi No:42/15 Denizli

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Lukoil Eurasia Petrol A.Ş.
Akatlar Mah. Ebulula Mardin Cad. No:22 Maya Park Tower
Beşiktaş/İstanbul
- Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş.
Aynı adreste
- Akpet Gaz A.Ş.
Aynı adreste

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Lukoil Eurasia Petrol A.Ş., Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş. ve Akpet Gaz A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliğ'i ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle;

- Malik Ömer KABUKÇU'ya ait Kızılhisar köyü 5689 parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde, Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş.1 (AKPET) ile Ömer KABUKÇU arasında yapılan bayilik sözleşmesine istinaden, 02.03.2005 tarih ve 186 yevmiye numarası ile (.....) YTL bedelle 31.12.2020 tarihine kadar 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
- 27.08.2010 tarihinde AKPET ile Ömer KABUKÇU arasında yeni bir bayilik sözleşmesi imzalandığı, fakat AKPET tarafından 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) uyarınca 15 yılına tesis edilen intifa hakkının terkin edilmesi veya kısaltılması gerekirken bu işlemlerin yapılmadığı,
- 04.03.2013 tarihinde Özkabukçu Petrol Ürünleri Otomotiv Gıda Turizm Nakliyat Temizlik İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ÖZKABUKÇU PETROL) ile Lukoil Eurasia Petrol A.Ş.2 (LUKOIL) arasında yeni bir bayilik sözleşmesi imzalandığı, bu sözleşmeye istinaden 26.09.2013 tarih ve 1820 yevmiye numaralı senetle 02.03.2005 tarihinde tesis edilen intifa işleminin diğer şartlar aynı kalmak kaydıyla 01.01.2018 tarihinde sona erecek şekilde tekrar düzenlendiği,
- Mevcut haliyle taraflar arasındaki dikey anlaşmanın grup muafiyetinden yararlanma olanağının bulunmadığı, irade yenilemesinin geçerli olabilmesi için ilgili intifanın süresinin 27.08.2010 tarihli sözleşme ile uyumlu bir biçimde 27.08.2015 tarihine kadar

¹ Eski unvanla Aytemiz Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş.

² LUKOIL, Rekabet Kurulunun 14.08.2008 tarih ve 08-50/748-304 sayılı kararı ile izin verilen işlem neticesinde AKPET'i devralmış olup hâlihazırda iki şirket de aynı grup çatısı altında faaliyetlerine devam etmektedir.

geçerli olacak şekilde kısaltılması gerekirken dağıtıcı şirketin bu işlemi gerçekleştirmediği, bayi üzerindeki rekabet yasağı süresinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen beş yıllık üst sınırı aştığı

ifade edilerek LUKOIL, AKPET ve Akpet Gaz A.Ş. (AKPET GAZ) hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 11.08.2015 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 29.09.2015 tarih ve 2015-1-58/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 06.10.2015 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Konuya ilişkin karar uyarınca düzenlenen 11.11.2015 tarih ve 2015-1-58/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; LUKOIL, AKPET ve AKPET GAZ ile ÖZKABUKÇU PETROL arasındaki dikey ilişkinin 04.03.2018 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı, dolayısıyla başvuruya konu şirketler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına yer olmadığı ve şikâyetin reddinin gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Konuya ilişkin bilgi isteme yazısına cevaben AKPET'den gönderilen yazıda özetle;
- 25.01.2005 tarihinde AKPET ile malik Ömer KABUKÇU arasında ilk bayilik sözleşmesinin 31.12.2020 tarihine kadar geçerli olacak şekilde imzalandığı,
 - Anılan bayilik sözleşmesinin imzalanmasının ardından 02.03.2005 tarihinde taşınmaz üzerinde AKPET lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
 - 27.08.2010 tarihinde AKPET ile bayi Ömer KABUKÇU arasında beş yıl süreli ikinci bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı,
 - 03.03.2013 tarihinde taraflar arasında imzalanan Fesih Protokolü ile AKPET ve bayi Ömer KABUKÇU arasındaki bayilik ilişkisinin sonlandırıldığı, bunun yerine AKPET ile bağlantılı olan LUKOIL ve Ömer KABUKÇU ile bağlantılı olan ÖZKABUKÇU PETROL arasında yeni bir bayilik ilişkisi tesis edilmesinin kararlaştırıldığı, ayrıca istasyon üzerinde AKPET lehine mevcut intifa hakkının süresinin 01.01.2018 tarihine kadar kısaltılması hususunda tarafların anlaştığı,
 - 04.03.2013 tarihinde LUKOIL ile ÖZKABUKÇU PETROL arasında 01.01.2018 tarihine kadar geçerli yeni bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı,
 - 11.03.2013 tarihinde istasyonun mülkiyetinin önceki bayi Ömer KABUKÇU tarafından yeni bayi olan ÖZKABUKÇU PETROL'e devredildiği,
 - 26.09.2013 tarihinde, 03.03.2013 tarihli Fesih Protokolü'ne uygun olarak taşınmaz üzerinde AKPET lehine tesis edilmiş intifa hakkının süresinin, LUKOIL ile ÖZKABUKÇU PETROL arasında akdedilen bayilik sözleşmesi ile uyumlu olarak 01.01.2018 tarihine kadar kısaltıldığı,
 - 01.12.2014 tarihli Fesih Protokolü uyarınca LUKOIL ile bayi ve malik ÖZKABUKÇU PETROL arasında akdedilmiş olan 04.03.2013 tarihli bayilik sözleşmesinin feshedildiği, fakat tarafların yeni bir bayilik ilişkisi tesis edilmesi hususunda anlaşmaları nedeniyle, anılan protokolün 2.1. maddesi uyarınca taşınmaz üzerindeki intifa hakkının yeni akdedilecek bayilik sözleşmesi kapsamında herhangi bir işlem yapılmadan muhafaza edilmesinin kararlaştırıldığı,
 - 01.12.2014 tarihinde, LUKOIL ile ÖZKABUKÇU PETROL arasında beş yıl süreli yeni bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı,
 - Bayi ÖZKABUKÇU PETROL tarafından 31.07.2015 tarihinde keşide edilen ve 05.08.2015 tarihinde LUKOIL tarafından tebellüğ edilen fesih ihbarı ile 01.12.2014 tarihinde akdedilen bayilik sözleşmesinin feshedilerek bayilik ilişkisinin sonlandırıldığı,
 - Birbirleriyle bağlantılı olan Ömer KABUKÇU ve ÖZKABUKÇU PETROL ile akdedilen

dikey anlaşmalar kapsamında tesis edilmiş olan intifa hakkının, Rekabet Kurulunca alınan yakın tarihli kararlar çerçevesinde, tarafların 04.03.2013 tarihinde bayilik ilişkisinin yenilenmesine yönelik iradeleri sonrasında tapuda uygun şekilde kısaltılmış olması nedeniyle, söz konusu dikey ilişkinin 01.01.2018 tarihine kadar muafiyetten yararlandığı,

- Bayiler Ömer KABUKÇU ve ÖZKABUKÇU PETROL tarafından işletilen istasyonun, üzerinde daha önce akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa/araziler üzerinde kurulmuş bir istasyon olduğu, istasyon üzerindeki ilk bayilik faaliyetinin AKPET ile bayi Ömer KABUKÇU arasında akdedilen 25.01.2005 tarihli bayilik sözleşmesi ile başladığı ifade edilmiştir.

- (6) Dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgeler incelendiğinde; 25.01.2005 tarihinde dağıtıcı AKPET ile bayi Ömer KABUKÇU arasında bayilik sözleşmesi imzalandığı ve 02.03.2005 tarihinde dosya konusu istasyon üzerinde AKPET lehine 31.12.2020 tarihine kadar intifa hakkı verildiği görülmektedir. Müteakiben taraflar arasında çeşitli anlaşmalar ve protokoller imzalanmıştır.
- (7) Taraflar arasında 03.03.2013 tarihinde imzalanan Fesih Protokolü'nün "*Protokolün Konusu*" başlıklı 2. maddesinde; "*Taraflar; dikey ilişkinin (bayilik) yeniden tesis edilmesi konusunda mutabık kalmaları ve bu çerçevede intifa hakkının terkinini ve yeniden intifa ve/veya hukuksal tasarruf hakkı tesisine ilişkin bir işlemin her iki taraf için de ilave maliyete neden olması sebebiyle; aşağıda yazılı şekilde, dikey ilişkiyi sonlandırmaya karar vermişlerdir.*" hükmü yer almaktadır. Yine aynı protokolün 2.1. maddesinde; "*Malik; bağımsız ve özgür iradesiyle Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. ile yeni bir ticari ilişki tesis etmeye karar verdiğinden; anılan intifa hakkının, 01.01.2018 tarihine geçerli olacak şekilde kısaltılmak suretiyle tadil edilmesi ve bakiye süresinin terkin edilmesi hususunda taraflar mutabık kalmışlardır. Bu kapsamda, Akpet, söz konusu intifa hakkının işbu maddede yazılı şekilde tadili ve terkinini için, Malik veya Malik tarafından tayin edilen kişiler adına tanzim edeceği vekaletnameyi, Malik'e iletecek olup, söz konusu tapu işlemleri lehine işlem yapılan Malik tarafından masrafları uhdesinde kalmak üzere gerçekleştirilecektir.*" denilerek, taraflar arasındaki dikey ilişkinin, tarafların özgür iradeleriyle imzaladıkları yeni sözleşmeler yoluyla yenilendiği belirtilmiş ve bu doğrultuda AKPET'in 31.12.2020 tarihine kadar sahip olduğu intifa hakkını yapılan yeni bayilik sözleşmesiyle uyumlu olacak şekilde 01.01.2018 tarihine kadar kısaltacağı kararlaştırılmıştır.
- (8) Fesih Protokolü'nde kararlaştırılan hususlar doğrultusunda, 04.03.2013 tarihinde AKPET ve bayi Ömer KABUKÇU arasındaki bayilik ilişkisi sonlandırılarak, LUKOIL ile ÖZKABUKÇU PETROL arasında beş yıllık bayilik sözleşmesi imzalanmış ve 26.09.2013 tarihinde protokole uygun olarak AKPET, taşınmaz üzerinde sahip olduğu intifa hakkını 01.01.2018 tarihine kadar kısaltmıştır.
- (9) 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 35. paragrafında "*...Beş yıllık süreyi aşacak şekilde zımnen yenilenebilen rekabet etmeme yükümlülükleri de grup muafiyeti kapsamında değildir. Ancak, süresi beş yılı aşmayan veya beş yıldan sonraki uzatmanın her iki tarafın açık iradesi ile mümkün olduğu ve alıcının beş yıllık süre sonunda rekabet etmeme şartına son vermesini engelleyen herhangi bir durum olmadığı hallerde rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanacaktır...*" şeklinde açıklama yer almaktadır.
- (10) Kurulumuzun geçmiş tarihli çeşitli kararlarında³ da belirtildiği üzere, uzun süreden beri devam eden dikey ilişkilerde, taraflar arasındaki dikey ilişkiye esas teşkil eden

³Rekabet Kurulunun 08.04.2010 tarih ve 10-29/436-162 sayılı, 07.10.2010 tarih ve 10-63/1313-491 sayılı, 09.02.2011 tarih ve 11-08/160-52 sayılı, 06.06.2012 tarih ve 12-30/877-261 sayılı, 13.06.2013 tarih ve 13-36/465-201 sayılı, 09.10.2013 tarih ve 13-57/796-336 sayılı, 28.07.2015 tarih ve 15-32/452-136 sayılı kararları.

15-41/674-236

sözleşmelerin, tarafların özgür iradeleriyle imzaladıkları yeni sözleşmeler yoluyla yenilenmesi yeni bir irade beyanı olarak kabul edilebilmekte ve bu şekilde taraflar arasında yeni bir dikey anlaşmanın yapıldığından bahisle bu durum, grup muafiyeti kapsamındaki sürelerin hesaplanmasında göz önüne alınmaktadır.

- (11) Dosya konusu dikey anlaşmada; anlaşma devam ederken taraflar arasında yeni bir bayilik sözleşmesi imzalanması amacıyla düzenlenen 03.03.2013 tarihli Fesih Protokolü, 04.03.2013 tarihli bayilik sözleşmesi ve 26.09.2013 tarihinde AKPET'in taşınmaz üzerinde sahip olduğu intifa hakkını 01.01.2018 tarihine kadar kısaltması işlemi dikkate alındığında, yeni bir dikey anlaşma kurmak yönünde tarafların iradelerinin yenilendiği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, bildirim konu dikey ilişkinin, sözü edilen tarihe kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanabileceği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (12) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- Lukoil Eurasia Petrol A.Ş., Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş. ve Akpet Gaz A.Ş. ile Özkabukçu Petrol Ürünleri Otomotiv Gıda Turizm Nakliyat Temizlik İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. arasındaki dikey ilişkinin 01.01.2018 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
 - Dolayısıyla Lukoil Eurasia Petrol A.Ş., Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş. ve Akpet Gaz A.Ş. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.